గుసగుసలు

స్థలము

ఒకానొక పట్టణములో ఒక గ్రంథాలయమునందలి, ఒక ఆల్మాయిరాలో, రెండవ అరలో కొంచెము ఎడమవైపున.

కాలము

అంధకారము. వెలుపల కుంభవర్షము. మెరుపులు, ఉరుములు, అప్పుడపుడు పెద్ద గాలితెర గంటలు, 12.

ప్రవేశము

రెండు గ్రంథాలు.

ఒక గ్రంథము:—ఎందుకింత విరగబాటు? నామీద కాలా ఒరుగుతావెందుకు. సరిగా నిలువరాదా.

రెండవ గ్రంథము:—నీమీద కొరుగుతానా, నిన్ను వెడలనడిపించి తీర్తాను! జాగ్రత్త—కబడ్దార్.

మొదటి గ్రంథము:—నీ పేరేమి, నాయనా?

రెండవ గ్రంథము:—నాపేరు సింహగడ్ విజయము.

మొ. గ్రం:—ఓహో! హిందీ గ్రంథానివా? అందుకా విరగబాటు!

రెం గ్రం:—నీపేరేమి?

మొ. గ్రం:—నన్ను ఆంధ్ర భాగవతమంటారు.

సింహగడ్ విజయము:—ఇంకా భాగోతాలేమిటి? తెలుగు, తెలుగువానికే తెగులుగా మారింది. హిందీయొక్క శంఖరవము ఆంధ్రదేశాన్ని ఆక్రమించినది. ఆంధ్ర భాగోత భారతాలు చెదలకు ఇక ఫలాహారమే!!

భాగవతము:—నాయనా! సత్యం పలికేవు. కాలవాహినిలో కలిగిన కల్లోలంవలన కొన్ని సుడిగుండాలేర్పడినై, ప్రాచీనవైభవమంతా సుడిగుండాలలో పడి ముంచబడినై. మా తెలుగునాటిలో మీదే ప్రస్తుతం ప్రభ.

సింహ:—తెలుగుదేశమే కాదు. హిందూదేశమంతటాను!

భాగ:—నిజమే! భరతఖండానికంతటికి హిందీయే జాతీయభాషయై బీరపీచులాగు దేశంలో ఒకవిధమైన ఐక్యం తేగలదనేగా, ఇప్పటివారు చెప్పేమాటలు?

సింహ:—అందు అసత్యంలేదు సుమా! ఏనాటికైనా హిందీ అనే నూలుపోగుతో భరతఖండం బంధింపబడి, ఒకే పలుకుమీద, ఒకే బాటవెంట, ఒకే విధంగా, నడువనున్నది; ముందున్నది మోక్షం కండ్లుతెరచి కనిపెట్టిచూడు........!

భాగ:—అన్నీచూస్తాను! ఎంతవరకీ వ్యామోహం నిలచియుంటుందో, నా కెఱుక లేకపోలేదు. ఇదియొక వేలంవెఱ్ఱి అంటాను. మరీ ఆంధ్రుడికి కలిగిన ఒక ఉన్మాదం క్రింద దీనిని లెఖ్ఖ వేయవచ్చు. కొంచెం ఉబ్బిస్తేచాలు, మావాడికి, మీది గుడ్డనిలవదు. ఏమేమో అవస్థలుపడతాడు; ఎన్నెన్నో వేషాలువేస్తాడు; తన ఇల్లుగుల్ల

యినా; తనభాష నాశనమైనా, తనప్రతిష్ట భగ్నమయినా; తనరక్తం చచ్చిపోయినా; అర్థంలేని వేషాలన్నీ వేస్తాడు. ఇతర రాష్ట్రాల వారు ఒక్కరు ఇతనిని జూచి సంతోషించే వారు లేరు. ఒక్కసారైనా కాంగ్రెసు మహాసభకు పిల్చి పీఠమిచ్చినవారు లేరు. ఎందువల్ల? తెలసికొన్నారు. ఇది నేతిబీర కాయ అని! ఆంధ్ర దేశంలో, ఎసెంబ్లీసభకు ఒక్క అభ్యర్థిఅయినా పోటీ లేకుండా ఏక గ్రీవంగా ఎన్నుకోబడలేదే? ఇతరరాష్ట్రాలలో దాదాపు ఆరుగురుపైగా అట్లావచ్చారు. ఇదే, మనవారికి కాంగ్రెసుపైగల అభిమానము! ఇంట్లోకూర్చుని, ఒకరితో పోటీ లేకుండా, లోకానికి తెలియకుండా, ఆ అమ్మ నేర్చుకుంటున్నదని ఈ అమ్మ, ఈ అమ్మ అని, ఆ అమ్మ, ఇలా హిందీ, హిందీ, అని మారుమ్రోగిపోతున్నది దేశమంతా! కాంగ్రెసు అంటే పనిచేసి చూపించలేనపుడు. హిందీ పలుకులునేర్చుకొని, జాతీయత పెంచి, మీరు దేశంలో ఐకమత్యం, కుదర్చగలరా? తెలుగువారి నాలుకపై ప్రతి దినము, మ్రోగిపోతూ గాంధీగారివంటి మహనీయుడు, ఏయూరుపోయినా ఈయన పేరే చెప్పుకుంటారేమని, ఆశ్చర్యపోయిన, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికికూడా తెలుగు దేశంలో పోటీనిల్చారు కదూ! ఆంధ్రున కెంత త్యాగమున్నదయ్యా!

హిందీ నేర్చుకోవడం ఒక 'ఫాషను'గా మారింది. కాని ఒక మహోత్తరవిషయాన్ని సాధించడానికని కాదు వీరందరు ఇలా ఎగ బడడం. ఎన్నిహిందీలు నేర్చుకున్నా, మనస్సులో దేశకళ్యాణానికి దారితీయాలని తలచుకొననిది లాభంలేదు; కేవలం ఒక భాష నేర్చుకున్నంతమాత్రంలో దేశం బాగుపడదు, జాతీయత అభివృద్ధి కానేరదు. హృదయము నిర్మలంకావాలి, ఒకడు బాగు పడిపోతున్నాడే అనేఏడుపు తగ్గిపోవాలి, జీవితమంతా, దేశాభ్యుదయానికి వినియోగించి, కారాగారములందు, సంవత్సరములపాటు కుమిలిపోయి, వెలుపలకువచ్చిన త్యాగమూర్తులపై ఆంధ్రుడు గౌరవంచూపాలి. ఒకవిధమైన భక్తి సంపాదించాలి; అభిమానం. ప్రేమ, గలగాలి అంతేగాని, హిందీ నేను నేర్చుకున్నాను, పట్టాభి సీతారామయ్య గారికి నాకు భేదంలేనేలేదు, ఆయనంతటి వాడను నేను అనుకుంటున్నాడు తెలుగు వాడు. హిందీ నేర్చినంతమాత్రాన, ప్రతివాడు, దేశభక్తుడేనా? హిందీ నేర్వని వారంతా దేశద్రోహులేనా? హిందీ నేర్వని వారికి జాతీయత దేశంలో అభివృద్ధి కావాలని అభిప్రాయంలేనట్లే? హిందీ నేర్చుకున్న వారే, దేశాన్ని మరమ్మతుచేసి, రేపటి దినము, స్వరాజ్యం సంపాదించి తెస్తారన్న మాట! ఎవరైనా వ్రాసిఇస్తారా?

దేశభక్తి, దేశాభ్యుదయానికి దోహదం గూర్చాలనెడి ఆసక్తి,పుట్టించగలుగున దేది? మన మనస్సులోకలుగు మాలిన్యరహితమైన ఆవేశమె అందుకు కారణం, ఆ ఆవేశం కలిగించడానికి ఏభాషఅయినా ఒకటే!

సింహ:—దేశమంతా ఒక్కభాష నిలచిన, ఐకమత్యంకలుగుతుంది, రేపు స్వరాజ్యం వచ్చినా పరిపాలన సులభంగా డొల్లిపోతుంది. ఒక రాష్ట్రమువారి ఉద్దేశ్యాలు వేరొకరాష్ట్రమువారు సులభంగా గ్రహించి, వ్యవహారాలు ఇబ్బందిలేకుండా జరుపుకోవచ్చు మన హిందూదేశంలోగల భాషలు ఏ ఇతరదేశములందు లేవు. అందుకనే మనదేశమున ఐకమత్యంలేదు. అట్టి కష్టాలను గట్టెక్కించడానికే గాంధీగారివంటి నాయకులు హిందీ, దేశమంతటా వ్యాపిం

చాలని ప్రబోధించుచున్నారు. దేశకళ్యాణానికి తోడ్పడే ఈ యుద్యమాన్ని నిరసించడం కేవలం అన్యాయము. ఈ యుద్యమమువలని ఫలితములు కొన్నివత్సరములు గడచినగాని తెలియవు, ఇపుడిది యొక వెఱ్ఱియుద్యమంగా దోపకపోదు మాట్లాడేముందు బాగా ఆలోచించాలి!

భాగ:—నీవు చెప్పినవన్నీ సత్యములు కాకపోవు. అందలి ప్రతిఅక్షరము ఆచరణలోనికివచ్చిననేగాని అది ఫలవంతముకాదు. ప్రతివ్యక్తిలో రెండుభేదాలున్నవి. ఒకటి, మాటలతో హృదయాన్ని సంతోషపెట్టుకొనేవిధము. రెండవది పనిచేసి హృదయాన్ని తృప్తిపరచుకునే విధము. రేపటి దినము ఆపనిచేసి, దానిఫలితం ఎల్లుండి అనుభవించవచ్చుననుకోవడం, ఒకతృప్తి. పనిచేస్తూ ఫలితం కండ్లారచూస్తూ, తృప్తిపడడం రెండవవిధము. హిందీ నేర్వడంవల్ల, జాతీయత అభివృద్ధిచెంది ముందు భావిభారతానికి భాగ్యం కలుగజేస్తుందని అనుకున్నంత మాత్రంలో ఆనందంలేదు. హిందీ పాటు దేశాభ్యుదయానికి అనువగు ఆలోచనలు కలుగజేస్తూ అదేవిధంగా ప్రతివారికి అవిదితమగు, దేశాభిమానం కలుగచేయాలి, కేవలం ఒకభాష చేయగలదిలేదు. ఆభాషలో తేలే అభిప్రాయాలు. ఆశయాలు, ప్రయోజనకారి కాగలవుగాని, కేవలం హిందీ అక్షరాలు, క్రియలు, నామ వాచకములు, ఏమీచేయలేవు. ఒకేభాషను దేశమంతటా వ్యాపింపజేయాలని ఏలా ఆలోచిస్తున్నామో, అలాగే, ఒకేభావాన్ని, ఒకే ఆశయాన్ని, భాషతోపాటు దేశంలో వ్యాపింపచేయగలిగితేనే మనం చేసేపనిలో అర్థమున్నట్లు. ఆంగ్లము మనదేశంలో చాలావరకు వ్యాపించింది, ఆ భాషయొక్క వ్యాప్తితోపాటు ఎట్టిభావాలు, దేశంలో వ్యాపించినవో తెలియనివారున్నారా? ఆ భాష మనదేశంలో ప్రవేశించిన తరువాత, మన వాఙ్మయములు, మన రాజకీయపరిస్థితులు, మన ఆచారవ్యవహారములు ఏలా మారినవో తెలియనివారున్నారా? ఐతే, ఈమార్పులు చెడ్డవా? మంచివా? అని ఆలోచించి, అందలి మంచిచెడ్డలు గ్రహించి, హిందీ ప్రచారకులు పనిచేయవలసియుంటుంది. ఇంతవరకు వీరిప్రచారము మంచిదైతే, సంతోషించాలి, కాకపోతే విరమించాలి. కేవలం భాషావ్యాప్తికి తంటాలు పడితే లాభంలేదు, దానివ్యాప్తి ఎంతవరకు జాతీయతను పెంచగల్గునట్లు వినియోగించాలో, ఆలోచించి, ఆబాటవెంట నడవాలి; పరీక్షలు, ప్రయిజులు, భాషపై వ్యామోహాన్ని పెంచేవేగాని, హృదయాన్ని మరమ్మతు చేసేవికావు. వీటివలన భాషలో ప్రవీణుడౌతాడేమోగాని, భావంలో పవిత్రత సంపాదింపలేడు. ప్రథమంలోనే దేశభక్తి బీజము హృదయక్షేత్రములో నాటితే భాషాప్రవీణుడయ్యేటప్పటికల్లా భావములో కూడా ప్రతిభావంతుడై తనవిజ్ఞానాన్ని సక్రమముగా వినియోగింపగలుగుతాడు.

హిందీ నేర్చుకొనినంత మాత్రములో జాతీయత అభివృద్ధిచెందుతుందని, ఐకమత్యం అధికమగునని తలచేవారు ఈ చిన్ని ఉదాహరణమును చిత్తగించండి.........

జాతీయతను అభివృద్ధిచేయాలని, స్వరాజ్యం సంపాదించాలని, కంకణము ధరించి, హిందీయందు అధిక పాండిత్యము సంపాదించియున్నవారితో విలసిల్లుచున్న ఈ కాంగ్రెసు సంఘాలలో ఇన్ని కలహాలెందుకు, ప్రతిదినము బయలుదేరుతున్నవో? పెద్దల తీర్పులెందుకు కావలసి వచ్చు

చున్నవో? అందరూ హిందీలో పండితులేగా? జాతీయత ఎందుకు మరచిపోయారు? ఐకమత్యం ఎందుకు నిలబెట్టుకోలేరు? హిందీ దేశమంతా మాట్లాడే రోజువచ్చినా అపుడు ఇంతేగా? భావాలు విషపూరితములైతే భాష మనలను బంధించనేరదు. హృదయములోని భావములను వెలువరించుట కేర్పడిన 'పనిముట్టు' భాష. అది ఒకటైనా, దానివలన వెలువరింపబడే భావాలు ఒకటి కానిది, దేశానికి కలిగే లాభం, నిండుసున్న.

సింహ:—చిల్లరభాషలు పెక్కులుండుట కన్న, ఒకేభాషయుండుట కొంతవరకైనా మంచిదేకదా! వేరువేరు భాషలతో వేరువేరు అభిప్రాయాలున్నచో ఇంకా చిక్కులెక్కువకలవు గదా! ఒకేభాష దేశంలో ఉన్నప్పుడు, భావాలు వేరుగానున్నా గ్రుడ్డిలో మెల్లగా కొంతవరకు నయమే గదా!..........

భాగ:—కావచ్చును, గాని,మనదేశమున గల భాషలు, మతములు, ఇతరచోట్లలేవు. ఇందుకు నీవుకూడా ఒప్పుకున్నావు. ఏభాష వారు ఆయాభాషను పెంపొందించుకోవడం సహజము. అలాచేయకూడదని చెప్పేవారుండరు. మాతృభాష నేర్చుకోవడం, జాతీయ భాష నేర్చుకోవడం, అనే రెండుపనులు ప్రతి భారతీయుడు ప్రస్తుతం చేయవలసి వచ్చింది. ఇదిట్లుండగా, ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవలసి వచ్చింది ఇది లేకపోతే, కాలుకదపడం కష్టం, అదిప్రస్తుతం రాజభాష, వ్యవహారానికి అత్యవసరం: కాబట్టి,హిందీని,తనమాతృభాషను, యింగ్లీషును, ప్రతివాడు నేర్చుకొనవలసి వచ్చింది. జీవితమున మూడు భాషలు నిత్య వ్యవహారానికి ఉపయోగించేవిధంగా నేర్చుకోవాలంటే, ఎంతకాలం పట్టునో విచారింపవలె. కాలమంతా నేర్చుకోవడంతో పోతుంటే, ఈసంపాదించిన విజ్ఞానాన్ని వినియోగించేదెపుడు? అయితే మా తెలుగు వారిలో కొందరు మాతృభాషను చాలా వరకు అభివృద్ధి చేసుకోవడం వదలివేశారు, ఆకాలాన్ని హిందీకి వినియోగిస్తున్నారు. పునాదిలేని మేడకట్టడమంటే యిదే అర్థము, తల్లిభాషను వదలి ఎంతజాతీయతను అభివృద్ధిచేసేదైనా యితరభాషను అన్ని వేళల ఆరాధించడం అతితెలివితక్కువక్రింద జమ వచ్చి తీరుతుంది. మహాత్ముడు తన స్వీయ చరిత్రను హిందీని వ్రాయక, తనస్వభాష యగు, గుజరాతిలో ఎందుకువ్రాశాడో? ....మాతృభాషయొక్క మర్యాద, దానియొక్క ఉపయోగం, స్వానుభవం వల్ల కనుగొనకపోతే, మహాత్ముడు, మొన్న బొంబాయి కాంగ్రెసులో 80000 మంది ముందు, ఏమన్నాడు: దయతోవిప్పిచూడు. Hindu: 29-10-34 తేదికలది; పుట 9, కాలం 3 లో "Addressing the house in English, Mr. Gondhi said that it was impoissible to pour out one's soul, again in another language." అదే విధంగా తల్లిబాషనుగూర్చి ఒక ఆధునికాంధ్రకవి అన్నాడు:—

"తనదుబాసకన్న తల్లి యెవ్వానికి
సత్యమన్యభాష సవతి తల్లి
తనదు ధర్మమందు తానుమ్రగ్గుటలగ్గు
అన్యధర్మ మది భయావహంబు."

మనలో కొందరు ప్రస్తుతంచేయుచున్న పని చాల శోచనీయమైనది. తల్లిబాషను ఈ రీతి నిరసించడం; ఈలాగా అనాదరించడం, ఎవరు మెచ్చుకొనరు. హిందీమీద తమకు గల ప్రేమను సగమైన, తెనుగుతల్లికి వినియోగించి ఋణంతీర్చుకొందురు గాక!

సింహ:—ప్రస్తుతం పత్రికలయందు ఈ విషయాన్నిగురించి ప్రకటింపబడుచున్న వాదనలు విన్నారా ?

భాగ:—ఈమధ్య నొక కుఱ్ఱాడు, ఈ ఆల్ఫ్రుయిరా దగ్గర కూర్చుని చదువుచుండగా కొన్ని నాచెవిని పడినవి. ఆంధ్రుని కుండవలసిన ఆతురత, చాలవరకు ఆవ్యాసాలలో కనబడుతున్నది. విషయాన్నివదలి, అక్రమంగా వ్యక్తిదూషణకి దిగినాడు. హిందీ-తెలుగు, ఎట్లున్నా, కొద్దిలో తెలుగునాటిలో, కల్లోలం బయలుదేరేటట్లున్నది. విషయానికి చెందిన వాదన లెంతకఠినముగానున్నా మంచిదే కాని ఆకఠినత్వం, ఆవిషయాన్ని చర్చించే వ్యక్తులయెడ కనబడటం శోచనీయము. యిది ఒకరియింటి విషయం కాదు, కొట్లాడడానికి ! కృష్ణాపత్రికలో ఒక హిందీ అభిమాని, 'దండయాత్ర' అనే వ్యాసంవ్రాశారు. వ్యాసమంతా చాల పెటుకుగానున్నది. ఎందుకీదండయాత్రలు ? అనవసరమైన మాటలతో అన్యులహృదయాల నెందుకు, కష్టపెట్టడం ? ఈలాచేస్తే హిందీకి వ్యాప్తి ఎక్కువకాగలదా ? విషయాన్నిగురించి ఎంతజోరుగానైనా వ్రాయటం తప్పులేదు, కాని వ్యక్తులనుగురించి...

సింహ:—నీపలుకులు అన్నీ విన్నాను. నాకు, నీకంటే లోకానుభవం లేదుసుమా?

భాగ:—మొదలు కొంచెం చూపించావు, తుదిని సంతోషంకలిగించావు. అభిప్రాయాలు మారడం వేరేవిషయము, మర్యాదాతో అభిప్రాయాలు ఒకరికొకరు వివరించుకోవడం, వేరేవిషయము.

సింహ:—తెల్లవారినది. తలుపులుతీస్తున్నారు.

భాగ:—గప్ చిప్.

--చిరుమామిళ్ల శివరామకృష్ణప్రసాదు, బి.ఏ.

గీత

నీలిమములేని యీ శరత్కాలరాత్రి
విధివశమ్మున బ్రిదివిన హృదయవీణ
కోరుచున్నది జీవాల తారతంత్రి
గగనమంటెడు జయపతాకములగాంచి
పారతంత్ర్య నిర్మూల పథముద్రొక్కి
విశ్వమంతయు మనమయి విరిసిపోయి
తారుమారైన యావదాంధ్ర ప్రశస్తి,
మరల నెగఁడునందాక కర్మప్రకర్ష
పాడుకొందాము జగతి విప్లవము రేగ
మాననేవద్దు గీతోక్త గానరవళి.

—స్థానాపతి సత్యనారాయణశాస్త్రి.

మంచు

సీ. నేలయంతంతయు నెఱిఁ జంద్ర కాంతపు
  టాలఁ గట్టించిన లీలమెఱసె
నింగి యంతంతయుఁ బొంగి దుగ్ధాభోంధి
  నిట్ట దొట్టినమాడ్కి దట్టమయ్యె
సకలజీవులమీఁదఁ బ్రకటమై హరికీర్తి
  కలయఁ బర్విన మాడ్కి దెలుపుచూపె
నక్కజంబుగ నెల్లదిక్కులు నొక్కటఁ
  దెరచీరలెత్తిన కరణిఁదోఁచె

గీ. నగములెల్లను నీహార నగములయ్యెఁ
దరువులెల్లను ఘనసార తరువులయ్యెఁ
బక్షులెల్లను రాయంచ పదువులయ్యె
గురుతరంబగు పెనుమంచు గురియుకతన.

—పద్మపురాణము.